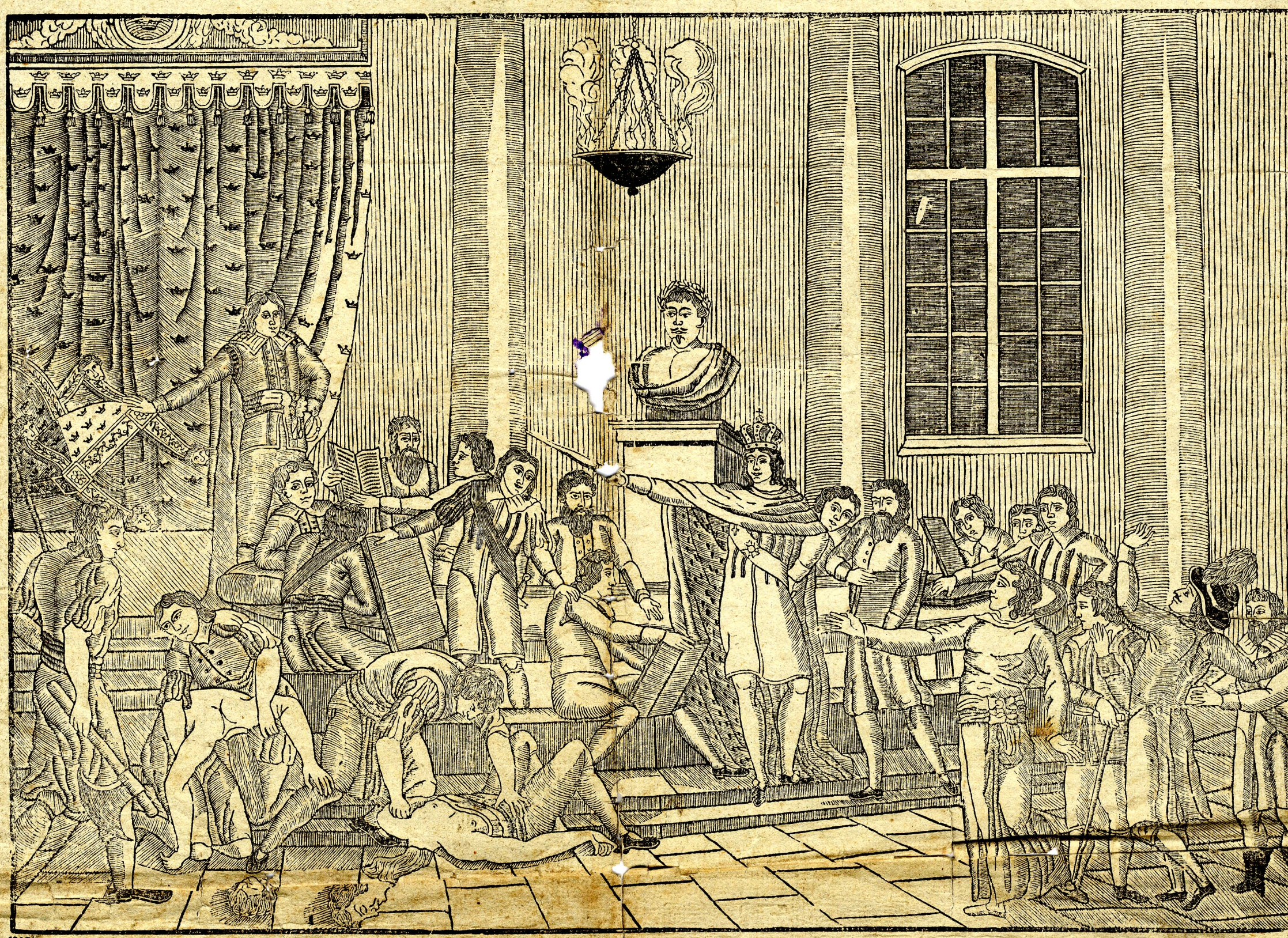

Konung CARL den Elftes Syn på Riks-Salen i Stockholm, kort före hans död.

Som det försäkras, skall följande skrift wara funnen i Kongl. Slottet bland andra Handlingar i sednare tider. För äktheten af densamma är swårt gå i borgen. Ware ock dermed huru som helst, så eger nu mera ingen tillämpning rum, som hwar och en lärer finna, och den meddelas således, såsom förklaring öfwer ofwanstående Tafla, utan farhåga att den kan gifwa anledning till andra omdömen, än sådana, som äro oskyldiga, och naturligen följa af wåra mer upplysta tider.

"Jag CARL den Elfte, i dag Konung af Swerige, hade natten till den 2 April 1697, då jag mer än wanligt war angripen af mina melankoliska plågor, en Syn, som försatte mig i den aldra högsta bestörtning. Då jag kl. half till 12 waknade, blef jag från fönstren af Rikssalen warse ett klart sken, likasom der hade warit lius. Jag sade då åt Riks-Drotset Bjelke, som war inne hos mig: Hwad är det för ett sken i Riksalen? Jag tror att någon eldswåda är der. Han swarade: Ers Maj:t, det är månens sken, som skiner emot fönstren. Jag war då nöjd med det, och wände mig till wäggen, för att njuta någon hwila; men som jag war obeskrifligt ångslig och ej kunde få någon hwila, wände jag mig åter till fönstret och blef ånyo warse skenet. Jag sade då åter: Här måste aldrig stå rätt till. Jo, swarade den stora och älskwärda Riks-Drotsen Bjelke. Ers Maj:t, det är ej annat än månen; men i detsamma kom Riks-Rådet Bielke in och skulle fråga huru jag mådde. Jag frågade då denne hederlige mannen, om han blef warse, om någon olycklig eldswåda war i Rikssalen. Han swarade efter en stunds tystnad: Gudi lof, det är ej något, det är endast månens sken, som förorsakar att det ser så ut som wore der lius i Rikssalen. Jag blef åter något nöjd; men i det jag kastade ögonen dit igen, tyckte jag mig blifwa warse att det war folk. Jag stod då upp, tog min nattrock på och gick till fönstret; öppnade det, då jag blef warse, att det war fullt med ljus. Jag sade då: Gode Herrar, här måste aldrig stå rätt till: i förlitande derpå, att den som fruktar Gud bör ej wara fruktande för något, så will jag nu gå dit och utforska hwad det kan wara. Jag befallte en af de närwarande att gå ned till Waktmästaren för att uppkomma med nycklarne. Då han war uppkommen, gick jag jemte de andra en lönngång, som war öfwer mitt rum; då wi hunnit dit, befallte jag Waktmästaren att öppna dörren, men af rädsla bad han om nåd att slippa göra det. Jag bad då Riks-Rådet Oxenstjerna, som aldrig war fruktande för något, att upplåta dörren; men han swarade: Jag hafwer en gång swurit att wåga lif och blod för Ers Maj:t; men aldrig att upplåta denna dörr. Nu började jag sjelf häpna, men fattade mod, tog sjelf nycklarne och upplåste dörren, hwarefter jag med mitt sällskap gick in i rummet, som är utanför Rikssalen, då wi blefwo warse att det war öfwer allt swartklädt, till och med golfwet. Jag häpnade, hwilket ej war att undra öfwer, och mitt sällskap war ännu mera häfwande; wi gingo då till Rikssalsdörren för att efterse huru der skulle stå till. Jag befallte åter Waktmästaren öppna dörren; men han bad åter om nåd slippa göra det. Jag bad då de andre, men äfwen de utbådo sig alla den nåden att slippa. Jag tog då nycklarne sjelf och öppnade dörren; men då jag satte den ena foten derin, drog jag den hastigt tillbaka af alteration och stannade lite, men sade då: Gode Herrar, wiljen I följa mig, så skola wi se efter huru det förhåller sig; för hända att den nådige Guden will för oß uppenbara något. Då swarade alla med häfwan: ja. Wi gingo då in. Allesamman blefwo wi warse ett rundt bord, omgifwet af 15 wördige män, alla med stora böcker för sig, och midt ibland dem en ung Konung om 16, 17 a 18 års ålder, med Krona på hufwudet och Spira i handen; på deß högra sida satt en lång wacker herre, omkring 40 års ålder. Hans ansigte utwisade ärlighet, och på deß sida en gammal man, omkring 60 års ålder. Det war besynnerligt, att då den unga Konungen flera gånger runkade på hufwudet, slogo alla dessa wördige männen hårdt på sina böcker. Jag kastade ögonen derifrån och blef warse, bredwid bordet, stupstock wid stupstock, mästerman wid mästerman, alla med skjortorna uppdragna, och afhöggo det ena hufwudet efter det andra, så att bloden började att frusta utför golfwet. Gud skall wara mitt wittne att jag war ganska rädd. Jag såg på mina tofflor om något blod war kommet på dem, men fann ej något. De, som halshöggos, woro mest unga män. Jag kastade mina ögon derifrån bakom bordet i hörnet, der såg jag en thron, som war nästan kullslagen, och bredwid en man, som såg ut som skulle han wara Riks-Föreståndare, omkring 40 års ålder. Jag häfwade och darrade, drog mig till dörren och sade: Ho är Herrans röst, hwilken jag höra skall! O Gud! när skall detta ske? Men det swarades mig intet något, endast den unga Konungen runkade på hufwudet, då de andra wördige männen slogo hårdt på sina böcker. Jag ropade åter, starkare än förut: O Gud! skall detta ske i min tid, eller när skall det ske? Så war du store Gud så nådig och säg mig huru man då skall ställa sig. Då swarade mig den unga Konungen och sade: "Intet skall detta ske i din tid, uran i 6:te Regentens tid efter dig, och "han skall wara wid samma ålder och ställning, som du ser mig; den här skär, utwisar "att hans förmyndare skall se ut som denna, och thronen wid förmyndarens sista år "wara på sitt fall; men förmyndaren, som under sin regeringstid förfölit den unga "Konungen, skall då antaga sig hans sak, och de skola då starkare befästa thronen, att i "Swerige aldrig förr eller sedan skall warit eller blifwa en så stor Konung som denne, "och allt Swea Folk i hans tid skall blifwa lyckligt. Han skall komma till en sällsynt "ålder. Han skall lemna sitt rike efter sig utan skuld, många millioner i skattkammaren; "men innan han får befästa sig på thronen, skall det blifwa ett så stort blodbad, att al"drig deß make har warit ej heller i Swea land blifwer. Gif du, som Konung i detta "land, dina goda förmaningar." — Sedan han detta sagt, förswann allt, och endast wi med wåra ljus stodo qwar. Wi gingo med aldrastörsta häpnad, som hwar menniska kan föreställa sig, in i det swarta rummet, hwarest äfwen allt war borta och i sin wanliga ordning; wi gingo då åter upp i mina rum, der jag satte mig att skrifwa denna berättelse. Då jag frågade dem, som woro med mig, om de hörde swaret på min fråga, swarade de alla: ja. Yttrade jag mig till dem: Tacken Gud, att I icke lefwen den tiden. Och att detta är sannt, bekräftar jag med liflig Ed, så sannt mig Gud hjelpe till lif och själ!

CARL den XI:te,

I dag Konung af Swerige.

Såsom närwarande wittnen, att så i sanning befinnes, som förbemäldt är, bekräftas med Wår lifliga Ed: Så sannt oß Gud hjelpe till lif och själ!

Carl Bjelke,
Riks-Drots.

M. Bjelke,
Riks-Råd.

E. Brahe.

A. Oxenstjerna.

Petter Gransten,
Waktmästare.

Konungen lefde ej mer än 3:ne dagar efter denna händelse: ty han dog d. 5 April 1697.

Jönköping, tryckt hos J. A. Björk & Comp., 1856.

180 ar